

27 aug 1859

Verveeningen. Tot het verveenen van peelgronden zijn 1858 geene koncessien verleend; omtrent de bestaande kan het navolgende worden medegedeeld:

- 5 1°. De verveening in het zoogenaamde Helenaveen, gemeente Deurne, onder direktie van J. van de Griendt te 's Bosch, werd ook in 1858 geregeld voortgezet; eene Maatschappij heeft zich echter daartoe gevormd, waarvan de statuten zijn goedgekeurd bij koninklijk besluit van 31 December 1857 No. 66.
- 10 Het steken, afbanken, droogen, opzetten en vervoeren van turf heeft onafgebroken plaats gehad; daartoe zijn aan dagg. besteed ongev. 60,000 dagl.
 Voor het verlengen van het veenkanaal 15,000 dagl.
 Aan het begreppen, grond omwenden, gelijkmaken, zaaijen, inzamelen en dorschen van boekweit 5,000 dagl.
 Idem onder Horst (Limburg) 13,000 dagl.
- 15 Te zamen ongeveer ... 93,000 dagl.

De verveening heeft opgeleverd:

- Op de eigendommen der maatschappij, volgens de peiling der ambtenaren van 's rijks belast. 257,546 ton turf 3e kl.
 Op de gepachte 5 bunders onder ton turf 3e kl.
- 20 Deurne 65,000 ton turf 3e kl.
 Op het partikulier terrein 125,000 ton turf 3e kl.
 Idem Idem 1,800 ton turf 3e kl.
- Te zamen 449,316 ton turf

- 25 Het veen of hoofdkanaal doorgetrokken zijnde tot aan Soemeer, heeft thans eene lengte van ruim 10.000 strekkende ellen met een waterspiegel van 10 el, bij eene diepte van 1.60 el.

Uit dit kanaal zijn vier zijwijken in onderscheidene rigtingen door de verveeningen gegraven, van eene gezamenlijke lengte van 1.500 el, bij eene breedte op den waterspiegel, die van 7 tot 9 el verschilt.

- 30 De ontginning heeft opgeleverd:

In het Helenaveen 119 met boekweit bezaaide bunders, welke ongeveer 2,900 mudden boekweit hebben geleverd.

Hiervan werden 22 bunders te velde staande boekweit verpacht voor den gemiddelden prijs van f126.- per bunder.

- 35 Onder Horst zijn eveneens 275 bunders tot de boekweitteeld gebezigd, welke ongeveer 8,000 mudden boekweit hebben opgeleverd; hieronder is begrepen de opbrengst van 100 bunders die te veld staande verpacht zijn voor den gemiddelden prijs van 130 per bunder.

De steenen gebouwen zijn niet vermeerderd, alleen de keeten voor het werkvolk zijn met twee vermeerderd, terwijl een dezer ter voorziening eener dringende behoefte tot smederij is ingerigt.

De vaste bevolking bedroeg 45 mannen, 45 vrouwen en 128 kinderen, te zamen 218. Gelegenheid tot onderwijs wordt dringend vereischt.

De gezondheidstoestand heeft niets te wenschen overgelaten.

- 45 Ofschoon deze zomer hevige veen- en heidebranden de omstreken teisterden, zoo heeft men in de hier bedoelde veenderij, weinig beduidende schade daardoor geleden.

Het vervoer van den turf geschiedt deels met schepen van de maatschappij, deels met andere schepen; uitsluitend tot dit vervoer worden 8 (of 3?) schepen door de onderneming gebezigd.

- 50 Van uit het Noorderkanaal zijn aan sluis no. 13 der Zuidwillemsvaart geschut 216 vaartuigen met turf bevracht, metende te zamen 13.902 ton, alsmede aan sluis no. 11 met inbegrip van de schepen belast met turf uit de Somersche en Astensche Peel, 126 vaartuigen, metende te zamen 1,249 ton, alzoo in totaal 342 vaartuigen, metende 15,151 ton.

- 55 2°. Door de gemeentebesturen van Deurne en Liessel, [....]